

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Opleiding voor Logopedie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding voor Logopedie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van de HAN is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2014 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 3 en 4 juni 2014.

Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw C. Hoffschildt Dipl. Log. (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. M.A.R. Gijsel (domeindeskundige)

Mevrouw M.D.G. Hooglander (domeindeskundige)

Mevrouw drs. M.A. Keulen (domeindeskundige)

Mevrouw S.E. Bijkerk (studentlid)

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2014*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

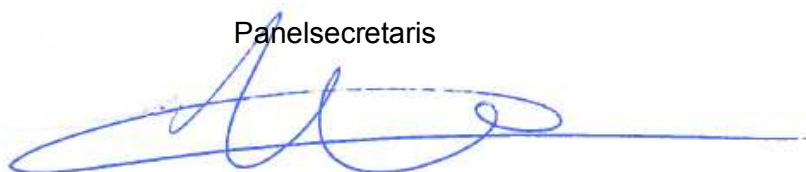
Utrecht, 18 september

Panelvoorzitter

Mevrouw C. Hoffschildt Dipl.Log.

Panelsecretaris

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong

Samenvatting

Het panel beoordeelt de hbo-bacheloropleiding Logopedie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen in haar geheel als **voldoende**. Hieronder zijn de oordelen per standaard weergegeven.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties - Goed

Een logopedist is een breed opgeleide zorgprofessional op het gebied van stem, spraak, taal, gehoor en slikken. Logopedisten diagnosticeren en behandelen stoornissen op het gebied van communicatie, eten en drinken en tevens participatieproblemen.

De opleiding volgt zorgvuldig het landelijke competentieprofiel Compass, dat is afgeleid van het landelijke beroepsprofiel. Ze hanteert de negen beroepscompetenties en beoogt hetzelfde eindniveau en heeft de vijf landelijke niveaus vertaald naar drie niveaus.

Het panel stelt ook vast dat de opleiding een zeer intensieve relatie onderhoudt met het werkveld. De opleiding benut de mogelijkheden die zich voordoen. Het panel is onder de indruk van de manier waarop de opleiding uitwisseling tussen therapeuten uit het werkveld en docenten organiseert. De opleiding onderhoudt daardoor een duurzame relatie met het relevante werkveld. Daarnaast is er door de inbreng van de werkveldadviescommissie structureel aandacht voor ontwikkelingen in de beroepspraktijk die mogelijk gevolgen hebben voor de doelstellingen van de opleiding.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving - Goed

Het programma wordt in voltijd aangeboden en is onderverdeeld in onderwijseenheden. In de eerste twee jaar van de opleiding volgt de student een vastgesteld programma met acht onderwijseenheden. Het derde jaar bestaat uit een stage en een minor. Het vierde jaar bestaat uit afstuderen dat gesplitst is in een stage op eindniveau met een integrale toets en een scriptie. De opleiding beschikt over een Nederlandse en een Euregionale variant.

De opleiding hanteert veel verschillende werkvormen die bij de leerlijnen en de betreffende onderwijsinhoud passen. Het panel heeft de beschrijvingen van onderwijseenheden bestudeerd en stelt vast dat de vertaling van competenties naar onderwijsinhoud goed en gedegen is uitgewerkt. De beschrijvingen zijn duidelijk en volledig, en geven een goed inzicht in de inhoud van de onderwijseenheid. Het programma is zo vormgegeven dat leerlijnen en een toenemende complexiteit voor samenhang zorgen. Kennisontwikkeling vindt plaats door hoor- en werkcolleges. Die kennis wordt vervolgens getoetst in kennistoetsen en in integrale opdrachten waarin studenten de kennis moeten toepassen. In elke onderwijseenheid wordt ook aandacht besteed aan logopedische vaardigheden in de vaardighedenleerlijn. De benodigde voorzieningen daarvoor zijn aanwezig.

Bij de meeste onderwijseenheden in de eerste twee studiejaar gaan studenten twee dagdelen op snuffelstage. Het panel is positief over de snuffelstages. De studenten leren daardoor de breedte van het vakgebied kennen en kunnen zich oriënteren op het werkveld waarin zij zich willen verdiepen.

Het docententeam bestaat uit 35 docenten en de docent-studentratio is 1:28. Ruim de helft van de docenten is tweetalig en kan in beide varianten lesgeven. Studenten hebben gedurende hun studie dezelfde studieloopbaanbegeleider die hen begeleidt. De docenten hebben veel praktijkervaring en zijn gekwalificeerd voor het lesgeven aan deze opleiding. Studenten waarderen de docenten en zijn vooral tevreden met de open cultuur. Ontevredenheid wordt daardoor snel opgemerkt en er kan snel actie worden ondernomen.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties - Voldoende

De opleiding beschikt over een degelijk toetsstelsel. De competentieontwikkeling van studenten wordt op drie belangrijke momenten in de opleiding gemeten door middel van een integrale toets. Voorafgaand aan de integrale toets stelt de student zijn digitaal portfolio open voor de docenten en examinatoren. Dit portfolio bevat beroepsproducten waarmee de student zijn competentieontwikkeling aantoont. De student kijkt in de integrale toets terug op de competentieontwikkeling aan de hand van een vooraf ingevuld competentieprofiel en producten van het portfolio.

Daarnaast wordt elke onderwijseenheid apart getoetst, met toetsen die passen bij de leerlijnen binnen de betreffende onderwijseenheid. Zo zijn er theoretische cursustoetsen, vaardigheidstoetsen en beroepsopdrachten. De opleiding heeft goed nagedacht over de wijze van toetsing. Het panel heeft verschillende toetsen bekeken en vindt ze van voldoende niveau. Er is een duidelijke opbouw in complexiteit te zien.

Het panel is positief over de manier waarop de opleiding het niveau van toetsen en het eindniveau van de opleiding borgt. Mede door de inzet van de examencommissie, toetscommissie en externe toezichthouders is er een solide systeem van kwaliteitsborging opgezet.

In het algemeen is het panel positief over het gerealiseerde eindniveau. Het panel heeft heel mooie voorbeelden van eindwerken gezien. Daarbij moeten wel twee kanttekeningen worden geplaatst. Een van de scripties behaalde volgens het panel het beoogde eindniveau niet. Na toelichting beschouwt het panel deze scriptie als een incident. Het tweede punt is dat de opleiding meer aandacht mag besteden aan de herleidbaarheid van de oordelen. Zowel bij groepsopdrachten als bij individuele opdrachten. Het panel vond het soms moeilijk te herleiden hoe de beoordeling tot stand kwam.

Het werkveld is tevreden over de afgestudeerden. Alumni kunnen hun weg in het werkveld of in een vervolgstudie goed vinden.

Samenvatting bijzonder kenmerk Euregionalisering

De hbo-bacheloropleiding Logopedie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen heeft bij het dossier voor de visitatie een verzoek voor de beoordeling van het bijzonder kenmerk Euregionalisering ingediend. Het panel heeft de opleiding tijdens de reguliere visitatie ook beoordeeld op het bijzonder kenmerk. Het panel geeft **een positief advies** over het toekennen van het bijzonder kenmerk Euregionalisering. Hieronder zijn de oordelen per standaard opgenomen.

Achtergrond

Sinds 2011 is Euregionalisering onder invloed van politieke veranderingen een steeds bekende begrip geworden. In 2012 heeft de opleiding daarom besloten om de bestaande Duitstalige variant om te zetten naar een Euregionale variant. In deze variant worden Nederlandse en Duitse studenten opgeleid voor een toekomst in twee arbeidsmarkten. Deze variant is in 2013 van start gegaan. Het laatste Duitse cohort is in 2012 gestart en wordt nu afgebouwd.

criterium 1: het bijzondere kenmerk is onderscheidend voor de instelling of opleiding in relatie tot relevante instellingen of opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

De Euregionale variant is onderscheidend op meerdere onderdelen, zo stelt het panel vast:

- Studenten beschikken over kennis van de regelgeving in de gezondheidszorg in beide landen.
- Studenten leren in beide talen en gedeeltelijk ook in het Engels (anatomie).
- Studenten werken aan interculturele competenties en zijn later in staat om problematiek rond bilingualiteit in de regio aan te pakken.
- Studenten hebben ruimere mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Zij kunnen immers in beide landen terecht.
- Studenten doorlopen een extracurriculair programma van 30 EC in een nominale studieperiode van vier jaar.

De opleiding heeft met het Euregionale profiel een unieke variant opgezet. In Nederland biedt geen enkele andere opleiding deze variant aan. Ook het feit dat studenten erop worden voorbereid om hun beroep in beide landen uit te oefenen, is uniek. Studenten krijgen inzicht in beide werkvelden en de daarbij behorende regelgeving. Zij krijgen daardoor een breder perspectief mee dan andere logopediestudenten. Met deze variant komt de opleiding tegemoet aan een duidelijke regionale opleidingsbehoefte. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de opleiding **voldoet** aan criterium 1.

criterium 2

De gevolgen van het bijzonder kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het desbetreffende beoordelingskader.

Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de Euregionale variant voldoen aan de basiseisen voor beoogde eindkwalificaties. De aandacht voor de interculturele competentie voegt een extra dimensie toe. De opleiding sluit aan bij het beleid van de hogeschool. Daarnaast laat de opleiding zich door meerdere externe partijen adviseren over actuele ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de eindkwalificaties of het programma. Voor de Euregionale variant heeft de opleiding duidelijke doelstellingen uitgewerkt die aansluiten op het euregionale beroepenveld.

Het basisprogramma van de Euregionale variant is gelijk aan de Nederlandse. Alleen de onderwijstaal verschilt. De Euregionale variant heeft daarnaast een extracurriculair deel van 30 EC, waarin studenten bijvoorbeeld werken aan de interculturele competentie. De opleiding biedt een programma aan dat aansluit op de beoogde eindkwalificaties.

De opleiding heeft een gevarieerd docententeam. De betrokken docenten hebben de benodigde specialistische kennis in huis en zijn tweetalig. Negentien van hen hebben de Nederlandse nationaliteit en vijftien de Duitse. Zoals het panel bij de Nederlandse variant al vaststelde, zijn alle voorzieningen voor het programma aanwezig. Voor de Euregionale variant zijn materialen ook in het Duits aanwezig.

De toetsing in de Euregionale variant sluit aan op het programma en op de onderwijstaal. Studenten uit de Duitse variant (de voorloper van de Euregionale variant) behalen de beoogde eindkwalificaties. Het panel heeft er daarom vertrouwen in dat studenten van de Euregionale variant het beoogde eindniveau zullen halen.

De opleiding heeft bij de drie standaarden van het beperkte opleidingskader aangetoond dat de gevolgen van het bijzonder kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs geoperationaliseerd zijn. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen daarom tot het oordeel dat de opleiding **voldoet** aan criterium 2.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	20
3	Bijzonder Kenmerk Euregionalisering	25
4	Eindoordeel over de opleiding	31
5	Aanbevelingen	33
6	Bijlagen	35
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	37
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	39
	Bijlage 3 Curriculumoverzicht Euregionale variant	41
	Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	43
	Bijlage 5 Bezoekprogramma	49
	Bijlage 6 Bestudeerde documenten	53
	Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	59
	Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid	61

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Opleiding voor Logopedie
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34578
3. Oriëntatie en niveau	hbo bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichting	Logopedie
6. Variant	Voltijd
7. Locatie	Nijmegen
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 22 april 2008 Besluit NVAO: 24 februari 2009
9. Code of conduct	Ja

Administratieve gegevens van de instelling

10. Naam instelling	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
11. Status instelling	Bekostigd
12. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Behaald

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Docentkwaliteit

Graad	Ma	PhD	Promovendi
Percentage	54%	3%	9%

Docent- Studentratio

Ratio	1: 28
-------	-------

Contacturen

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	20 u/w (26 lessen/week)	20 u/w (26 lessen/week)	32 u/w (incl. stage)	32 u/w (incl. stage)

Uitval in het eerste studiejaar

Survival na 1 jaar

Definitie: het aandeel van de instromers aan de HAN dat na 1 netto-studiejaar niet is uitgevallen uit de HAN.

Opleiding Logopedie					
Cohortjaar	2008	2009	2010	2011	2012
Instroom	137	157	167	146	161
Survival	83,9%	90,4%	83,2%	82,2%	81,4%
Uitgevallen	16,1%	9,6%	16,8%	17,8%	18,6%

Uitval uit de bachelor en diplomarendement

Diplomarendement na 5 jaar (na survival)

Definitie: het aandeel van de studenten die binnen 1 netto-studiejaar na instroom aan de HAN niet is uitgevallen uit de HAN, dat binnen 5 netto-studiejaren na instroom een eindexamen behaalt aan de HAN.

Opleiding Logopedie					
Cohortjaar	2008	2009	2010	2011	2012
Instroom	82	107	86	118	115
Diplomarendement	85,4%	70,1%	83,7%	84,7%	85,2%
Uitgevallen	9,8%	23,4%	14,0%	9,3%	9,6%

In de Kritische Reflectie Logopedie (pag. 28) is de volgende tekst opgenomen (zie ook opmerking 2 bij 'Algemene Opmerkingen'). De opleiding zou het erg waarderen als van onderstaande tekst wat wordt overgenomen in de Rapportage.

'De opleiding heeft goede rendementen. Het meerjarig gemiddelde van het propedeuse rendement is 82% (na twee jaar studeren) en dit percentage is stabiel. T.a.v. het diploma rendement geldt dat het meerjarig rendement 85% is. Ook dit is een stabiel percentage (zie: algemene informatie in deze KR). Beide rendementen zijn vanuit een hogeschool- en landelijk perspectief positief te noemen en geven daardoor geen aanleiding tot zorg. Ook kan geconstateerd worden dat de verscherping en versteviging van de toetsing van afgelopen jaren geen nadelig effect heeft gehad op de rendementen, hetgeen als positieve onderwijs- en begeleidingsprestatie te duiden is.

In de keuzegids Hoger Onderwijs wordt het diplomarendement daarom ook positief gewaardeerd (++). De opleiding heeft het aantal langstudeerders (>5 jaar) in beeld. Het aantal is gezien het positieve rendement niet groot. Het beleid is om deze studenten zeer intensief te begeleiden door gespecialiseerde SLB-ers opdat zij niet verder uitlopen. De opleiding staat hier ambitieus in. Zij streeft een hoge kwaliteit na en daarbij is iedere student met onnodige vertraging er een te veel.'

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3, de aanbevelingen in hoofdstuk 4.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Eindkwalificaties

De logopedist is een breed opgeleide zorgprofessional op het gebied van stem, spraak, taal, gehoor en slikken. Logopedisten diagnosticeren en behandelen stoornissen op het gebied van communicatie, eten en drinken en tevens participatieproblemen.

De opleiding sluit aan bij het *Beroepsprofiel Logopedist van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLf, 2003)*. Het beroepsprofiel is in 2013 herzien. De gevolgen van deze herziening worden in 2014 door een projectgroep van de opleiding in kaart gebracht. En vervolgens past de opleiding daar waar nodig de doelstellingen en het programma aan.

Het beroepsprofiel uit 2003 is door de zeven Nederlandse opleidingen Logopedie vertaald naar het competentieprofiel: *Compass* (2005). Daarin zijn negen competenties voor de logopediestudent uitgewerkt, verdeeld over drie gebieden: 1) preventie, zorg, training en advies; 2) organisatie; en 3) beroep: werken aan professionalisering.

Daarnaast zijn de competenties verdeeld over vijf niveaus. De opleiding heeft de vijf niveaus van *Compass* vertaald in drie niveaus: hoofdfasebekwaam, stagebekwaam en beroepsbekwaam. Ook zijn de beroepscompetenties in *Compass* gerelateerd aan indicatoren voor bachelorniveau, i.c. de Dublin descriptoren. In een matrix is helder uitgewerkt in welke competenties de vijf Dublin descriptoren aan de orde komen.

In 2011 heeft het studierichtingsleiders Overleg Logopedie het *National Transcript* opgesteld. Daaraan heeft de opleiding de Body of knowledge ontleend die zij heeft verwerkt in haar curriculum. Het *National Transcript* beschrijft de kern van het beroep in Nederland en welke kennis, vaardigheden en attitude tot het onderwijspakket van de logopedieopleidingen in Nederland behoren.

Profilering

De opleiding heeft gekozen voor een eigen profiel met de kernbegrippen: ondernemend, onderzoekend en betrokken. Deze houdingsbegrippen lopen als een rode draad door de opleiding heen. De opleiding heeft recent besloten om de ondernemende houding een nog prominentere plek in de opleiding te geven door een leerlijn ondernemen in het programma op te nemen.

Daarnaast onderscheidt de opleiding zich op inhoudelijk vlak van andere opleidingen Logopedie door een accent te leggen op: stem, neurorevalidatie en euregionalisering. Euregionalisering wordt bij het bijzonder kenmerk in hoofdstuk 3 nader toegelicht.

Betrokkenheid werkveld

De opleiding onderhoudt intensieve relaties met instituten in de omgeving, zoals het Raboudumc en de Sint Maartenskliniek. De opleiding heeft hierin een zogenaamde koppelstructuur aangebracht. Daarbij werken docenten en therapeuten in koppels samen in het onderwijs, in onderzoek en in patiëntenzorg. Het panel is onder de indruk van deze werkwijze. Uit de gesprekken met docenten en therapeuten blijkt dat deze structuur een duurzaam karakter heeft en zorgt voor wederzijdse kennisoverdracht. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de opleiding op de hoogte blijft van actuele ontwikkelingen in het werkveld.

Daarnaast beschikt de opleiding over een beroepenveldcommissie die de opleiding adviseert ten aanzien van de eindkwalificaties, actualiteit van het curriculum en het herijken van het opleidingsprofiel. Het panel heeft verschillende verslagen ingezien en stelt vast dat de opleiding goede vragen aan de beroepenveldcommissie stelt. De opleiding legt zaken voor waar de commissie vervolgens een advies over uitbrengt.

Internationalisering

De opleiding besteedt aandacht aan internationalisering onder andere door een strategisch partnerschap met verschillende Europese opleidingen (bijvoorbeeld Hogeschool Joanneum Graz, Oostenrijk, University of Central England, Birmingham en Fachhochschule für Heilpädagogik, Zürich). In die samenwerking vinden docent- en studentuitwisselingen plaats en worden internationale lesprogramma's aangeboden.

In het programma komt internationalisering bijvoorbeeld aan de orde door het behandelen van problematiek rond differentiatiediagnostiek, behandeling en advisering bij meertalige kinderen uit culturele minderheden in Nederland en Duitsland.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding het landelijke competentieprofiel Compass zorgvuldig volgt, dat aansluit op het beroepsprofiel van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie. Ze hanteert de negen competenties en ze volgt ook het beoogde eindniveau, met dien verstande dat ze de vijf landelijke niveaus heeft vertaald naar drie niveaus. Het panel vindt dat de opleiding dit adequaat heeft verantwoord en kan zich vinden in de geformuleerde eindniveaus.

Het panel stelt ook vast dat de opleiding een intensieve relatie onderhoudt met het werkveld. De opleiding benut de mogelijkheden die zich voordoen.

Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding uitwisseling tussen therapeuten uit het werkveld en docenten organiseert. Door de koppelstructuur is de opleiding duidelijk goed op de hoogte van actuele ontwikkelingen en onderhoudt zij een duurzame relatie met het relevante werkveld. Daarnaast is er door de inbreng van de werkveldadviescommissie structureel aandacht voor ontwikkelingen in de beroepspraktijk die mogelijk gevolgen hebben voor de doelstellingen van de opleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Opbouw programma

Het programma bestaat uit een major van 210 EC en een minor van 30 EC en wordt in voltijd aangeboden. Het curriculum is onderverdeeld in onderwijseenheden. In de eerste twee jaar van de opleiding volgt de student een vastgesteld programma met acht onderwijseenheden. Het derde jaar bestaat uit een stage en een minor. Het vierde jaar staat in het teken van een half jaar stage en een half jaar afstuderen. De opleiding beschikt over een Nederlandse en een Duitse variant. De Duitse variant wordt aangeboden in de Euregionale vorm en wordt behandeld in hoofdstuk 3 (bijzonder kenmerk). In bijlage 2 is een overzicht van het programma opgenomen.

De opleiding beschikt ook over een bachelor-mastertraject waarbij studenten logopedie in het tweede, derde en vierde jaar vakken volgen voor het Mastertraject Taal- en Spraakpathologie aan de Radboud Universiteit. Een ander traject is het master-bachelor traject, waarbij studenten met een masterdiploma Taal- en Spraakpathologie en een verkort traject hun bacheloropleiding logopedie kunnen behalen.

Vormgeving programma

Het didactisch concept van de opleiding is gebaseerd op het instituutsdocument *Onderwijskundig Fundament (2010)*. De opleiding gaat uit van competentiegericht opleiden, waarbij een competentie staat voor een combinatie van gedegen theoretische achtergrond, ruime praktische vaardigheid en een reflectieve en ondernemende houding.

Bij de ontwikkeling van het programma heeft de opleiding gebruik gemaakt van het leerlijnenmodel van De Bie en Kleijn (2002). In elke onderwijseenheid komen de volgende drie leerlijnen terug: de integrale leerlijn (in de vorm van een beroepsopdracht), de vaardighedenleerlijn (in de vorm van vaardigheidstraining) en de conceptuele leerlijn (in de vorm van de cursus).

Naast de leerlijnen in elke onderwijseenheid (Integrale leerlijn, Cursus en Vaardigheidsleerlijn) Zijn er nog andersoortige leerlijnen, namelijk: de praktijkcoachingsleerlijn, de studieloopbaanbegeleiding en de ervaringsreflectieleerlijn.

Om vorm te geven aan bovenstaande didactische uitgangspunten, hanteert de opleiding verschillende werkvormen. In het *Opleidingsprofiel 2013* heeft de opleiding een overzicht opgenomen van de werkvormen, de didactische uitgangspunten en het doel van de werkvorm. Enkele voorbeelden zijn: hoorcolleges, responsiecolleges, werkcolleges, praktijkcoaching en projectgroepen. Het panel stelt vast dat de opleiding een flinke variatie aan werkvormen hanteert. Daarnaast vindt het panel de werkvormen passen bij de leerlijnen en de betreffende onderwijsinhoud.

Relatie eindkwalificaties en programma

Iedere onderwijseenheid heeft een uitgebreide beschrijving waarin informatie is opgenomen over onder andere: de beroepstaak, de beroepsproducten, studiepunten en studielast, samenhang met andere onderwijseenheden, competenties, beoordelingscriteria, werkvormen en literatuur. Het panel heeft de beschrijvingen bestudeerd en stelt vast dat de vertaling van competenties naar onderwijsinhoud goed en gedegen uitgewerkt is. De beschrijvingen zijn duidelijk, volledig en geven een goed inzicht in de inhoud van de onderwijseenheid.

Kennis

De kennisbasis van de opleiding is vastgelegd in de Body of Knowledge and Skills. Kennisontwikkeling vindt plaats door hoor- en werkcolleges waarbij de kennis wordt getoetst in een kennistoets en studenten de kennis toepassen in integrale opdrachten (beroepsopdrachten). Verdere kennisontwikkeling vindt plaats door zelfstudie van relevante literatuur. Bij elke onderwijseenheid is aangegeven welke literatuur verplicht is en wat aanbevolen literatuur is. Het panel heeft de literatuurlijsten bestudeerd en stelt vast dat alle gangbare literatuur aanwezig is. Verder stelt het panel vast dat de in het vakgebied voorkomende stoornissen in de onderwijseenheden aan de orde komen. Een voorbeeld is de onderwijseenheid 'Kind in ontwikkeling'. Daarin krijgen studenten cursussen op het gebied van taalontwikkelingsstoornissen en ontwikkelingspsychologie.

Beroepsvaardigheden

Studenten leren beroepsvaardigheden op verschillende manieren aan. In elke onderwijseenheid wordt aandacht besteed aan de vaardighedenleerlijn. Daarnaast is er in elke onderwijseenheid een praktijkgerelateerde opdracht geformuleerd, waarbij studenten hun beroepsvaardigheden aanwenden. De leerlijn 'eigen therapeutische vaardigheden' staat in het teken van eigen stem en spraak en daarnaast is er aandacht voor vaardigheden in muziek en drama.

Studenten oefenen de beroepsvaardigheden in de (praktijk)lessen en in het praktijkhuis. Daar werken zij met (simulatie-)cliënten (medestudenten) aan het ontwikkelen van vaardigheden. Op vaste tijdstippen zijn docenten of ouderejaarsstudenten aanwezig om studenten te begeleiden in het oefenen.

Bij de meeste onderwijseenheden in de eerste twee studiejaar gaat de student twee dagdelen op snuffelstage. Als er geen snuffelstage is, dan wordt bijvoorbeeld een excursie ingezet, zoals een bezoek aan het pathologisch en anatomisch museum met als doel om de theorie aan de praktijk te koppelen. In de snuffelstage leert de student in korte tijd de verschillende facetten van het beroep kennen en heeft hij na de eerste twee studiejaar een beeld van het beroepenveld waarin de stages van het derde en vierde jaar zouden kunnen plaatsvinden. Het panel is positief over de snuffelstages. De studenten leren op die manier de breedte van het vakgebied kennen en kunnen zich oriënteren op het werkveld waarin zij zich willen verdiepen.

In de stage in het derde en vierde studiejaar kunnen studenten de vaardigheden toepassen die zij in de eerste twee studiejaar hebben aangeleerd. Studenten kiezen zelf een stageplaats van de uitgebreide lijst van de opleiding.

Uit het gesprek met studenten blijkt dat er een duidelijke opbouw in de twee stages zit. De stage uit het derde jaar (14 weken) is zelfstandig onder begeleiding en de stage uit het vierde jaar (18 weken) is zelfstandig. De stages kunnen plaatsvinden in de gezondheidszorg, in vrije vestiging en in het onderwijs. De opleiding stimuleert studenten om in twee verschillende werkvelden de twee stages uit te voeren. Op basis van steekhoudende argumenten is afwijking van deze regel mogelijk. In de stages werken studenten aan beroepsproducten zoals een observatieverslag, een casuïstiekverslag en een behandelplan. Studenten komen daarnaast vier keer terug op de opleiding waarbij stage-ervaringen worden uitgewisseld. Tijdens de stages heeft de student een begeleider op de werkplek en stagedocent van de opleiding. De stagedocent leidt de terugkomdagen met studenten en bezoekt het stageadres voor de eindbeoordeling. Studenten zijn positief over de stageplaatsen. Er zijn voldoende plaatsen beschikbaar en de begeleiding is goed. De opleiding wil het netwerk van Duitse stageplaatsen verder uitbreiden.

Het panel vindt het positief dat de opleiding daarnaast bijeenkomsten organiseert voor de begeleiders op de werkplek.

Praktijkgericht onderzoek

De praktische onderzoeksvaardigheden worden aangeboden in de leerlijn 'methodisch handelen'. Deze leerlijn loopt als een lintmodule door het gehele programma heen. In de eerste twee studiejaar als onderdeel van de onderwijseenheden en later als aparte onderwijseenheid Praktijkgericht onderzoek (680 uur). Studenten werken aan beroepsproducten als: literatuurstudie, literatuurbeoordeling, een adviesstuk, cliënteninterview en een case study.

De inhoud van de onderwijseenheid praktijkgericht onderzoek in het vierde jaar ziet er goed uit, aldus het panel. Er worden inhoudelijk goede workshops aangeboden die de studenten helpt bij het voorbereiden op het afstuderen. Een punt van aandacht is de timing van de workshops. Afgestudeerden geven het panel mee dat zij al vroeg een keuze voor de workshops moeten maken en dat de workshops dan niet altijd aansluiten bij wat de student in het afstudeeronderzoek moet doen.

Het panel heeft de onderwijseenheden praktijkgericht onderzoek bestudeerd en is positief over de aandacht die de opleiding besteedt aan praktijkgericht onderzoek.

De opleiding heeft duidelijk de keuze gemaakt dat het praktijkgericht onderzoek geen doel op zich is, maar ten dienste staat van de beroepsuitoefening. Het panel vindt het positief dat de opleiding een duidelijke keuze heeft gemaakt en onderschrijft deze keuze.

Begeleiding

Elke student heeft gedurende vier jaar dezelfde studieloopbaanbegeleider. In de eerste twee jaar is die begeleiding intensiever dan in de laatste twee jaar. De laatste twee jaar wordt de begeleiding gegeven op verzoek van de student. Alle studieloopbaanbegeleiders zijn geschoold op specifieke coachingsvaardigheden. Daarnaast speelt de praktijkcoach een belangrijke rol bij de begeleiding in het praktijkhuis. Ieder dagdeel is er een praktijkcoach aanwezig. Verder beschikt de opleiding over een systeem waarbij ouderejaars de jongerejaars begeleiden. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij het onderdeel articulatie en stem. En bij de voorbereiding van de eerste integrale toets (zie standaard 3).

Uit gesprekken met studenten en afgestudeerden blijkt dat zij zeer tevreden zijn over de begeleiding vanuit de opleiding. Het panel stelt vast dat de opleiding erin geslaagd is een nuttig en door studenten hoog gewaardeerd systeem voor studieloopbaanbegeleiding neer te zetten. De scores uit de NSE 2013 onderstrepen deze vaststelling: 91% van de studenten scoort neutraal tot zeer goed op dit item.

Docenten

Het docententeam bestaat uit 35 docenten met een totale omvang van 20,2 fte. De docent-studentratio bedraagt 1:28. Ruim de helft van de docenten is tweetalig en kan in beide varianten lesgeven.

Het panel vindt de kwaliteit van de docenten goed. Uit bestudering van de cv's blijkt dat alle vakgebieden van de opleiding vertegenwoordigd zijn in het docententeam.

Van het docententeam is 54% mastergeschoold, 3% heeft een PhD en 9% zit in een PhD-traject. De opleiding voert actief beleid om in 2016 80% mastergeschoolde docenten in huis te hebben, zo blijkt uit het gesprek met docenten. Momenteel volgt 25% van de docenten een masteropleiding.

De opleiding besteedt daarnaast aandacht aan scholing van alle docenten (10% van de jaartaak). Alle docenten volgen verplicht een scholing van zeven dagdelen gericht op toetsing. Daarnaast is een didactische scholing verplicht en docenten die studenten begeleiden, volgen een scholing gericht op studieloopbaanbegeleiding.

Het panel heeft kennisgemaakt met een betrokken en gedreven docententeam. Een punt van aandacht is de werkdruk van docenten, zo blijkt uit het *Medewerkeronderzoek 2013* (MO). Het panel heeft dit besproken met het opleidingsmanagement en is er van overtuigd dat zij goed zicht hebben op de werkdruk. Ook docenten geven in het gesprek met het panel aan dat het management aandacht heeft voor werkdruk. Zij geven aan dat de werkdruk hoog is, maar nuanceren de relatief lagere score uit het MO. Docenten geven in het gesprek aan dat zij de lat hoog leggen en dat de druk soms hoog is, maar wel te doen is.

Het lage ziekteverzuim ondersteunt deze uitspraak. Het panel stelt vast dat de opleiding voldoende zicht heeft op de werkdruk en indien nodig maatregelen neemt.

Voorzieningen

De opleiding wordt aangeboden op de vestiging in Nijmegen. Het panel is rondgeleid door het gebouw en stelt vast dat de voorzieningen aanwezig zijn om het beoogde onderwijs te verzorgen. In het Praktijkhuis zijn de specifieke voorzieningen voor de logopedie aanwezig. Zo is er een behandelcentrum waar studenten aan praktijkvaardigheden werken onder andere met simulatiepatiënten. Er is altijd een praktijkcoach en ouderejaars student aanwezig om studenten te begeleiden. Bij het uitleencentrum kunnen studenten diverse tests, materialen en diagnostische apparatuur lenen. Het panel stelt vast dat alle actuele materialen aanwezig zijn en dat het uitleencentrum goed geordend en gerangschikt is. Bij de vorige visitatie (2008) hadden studenten nog klachten over de beschikbaarheid van ruimtes. Het panel heeft daar in deze visitatie geen klachten over gehoord. Ook uit de NSE 2013 blijkt tevredenheid van studenten over de voorzieningen (91% is neutraal tot zeer tevreden).

Borging

De opleiding heeft verschillende gremia die de inhoudelijke onderwijskwaliteit borgen. Het managementteam is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. De verantwoordelijkheid voor elke onderwijseenheid ligt bij de onderwijseenheidcoördinatoren. Zij zorgen voor aanpassingen in de handleidingen en in de uitvoering van het onderwijs. Daarvoor maken zij gebruik van onderwijssevaluaties na elke onderwijseenheid. Eens per jaar bespreken de onderwijseenheidcoördinatoren de actualiseringsplannen met het managementteam. Uit de gesprekken met studenten en de opleidingscommissie blijkt daarnaast dat de opleiding naar suggesties van studenten luistert en actie onderneemt. Studenten waarderen de open structuur waarin zij feedback aan de opleiding kunnen geven. Het panel stelt vast dat de opleiding de onderwijskwaliteit in voldoende mate borgt.

Overwegingen en conclusie

De opleiding beschikt over een goed programma, zo stelt het panel vast. De eindkwalificaties zijn helder en adequaat vertaald naar de onderwijseenheden. Uit bestudering van de onderwijseenheden blijkt dat de Body of Knowledge and Skills duidelijk vertegenwoordigd is. Studenten worden inhoudelijk goed voorbereid op het vak. Daarnaast heeft de opleiding aandacht voor beroepsvaardigheden door praktijklessen en veel te oefenen in het praktijkhuis. De opleiding beschikt over de voorzieningen die nodig zijn voor het onderwijs. Het panel is positief over de verschillende werkvelden waar de studenten in snuffelstages en in de 'grote' stages in het derde en vierde jaar mee in aanraking komen. Studenten hebben gedurende de studie dezelfde studieloopbaanbegeleider die hen begeleidt. De samenhang in de opleiding wordt verkregen door de vormgeving van het programma via opbouw in complexiteit en door leerlijnen, zowel horizontaal als verticaal.

Het panel is ook positief over de docenten. Zij beschikken over ruime praktijkervaring en zijn gekwalificeerd voor het lesgeven aan deze opleiding. Studenten waarderen de docenten en zijn vooral tevreden met de open structuur waardoor ontevredenheid snel wordt opgemerkt en actie wordt ondernomen.

Samenvattend stelt het panel vast dat de opleiding er in slaagt een uitdagend programma voor studenten aan te bieden en komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Het toetsbeleid van de opleiding is gebaseerd op het *Toetsbeleid IPS 2012-2016* en vastgelegd in de *Handleiding Toetsen 2013-2014*. In de handleiding is gedetailleerde informatie over toetsen opgenomen, zoals een toetsoverzicht per periode. Daarnaast is per cursustoets het volgende opgenomen: de toetsvorm, het aantal vragen, cesuur, en de berekening van de einduitslag. In de handleiding is uitgewerkt op welke wijze de competenties aan de orde komen in alle onderwijseenheden op basis van toetsmatrijzen. Het panel stelt vast dat de relatie tussen de beoordelingscriteria en de competenties adequaat is uitgewerkt.

Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding het toetssysteem heeft uitgewerkt. De handleiding is duidelijk en volledig. Uit gesprekken met studenten en afgestudeerden blijkt dat zij allemaal bekend zijn met de toetshandleiding. Studenten gebruiken het document om inzicht te krijgen in de toetsing. Ze zijn zeer tevreden over het document. De toetshandleiding is tevens de richtlijn voor docenten en examinatoren bij het opstellen van toetsen. Daarnaast geeft het hen inzicht in alle criteria en samenhang met overige toetsen in het programma. Het panel is positief over de aandacht die de opleiding heeft voor transparantie in de toetsing.

Het toetssysteem van de opleiding zit als volgt in elkaar:

Er zijn drie integrale toetsen waarin de opleiding het competentieniveau van de student toetst. Bij elke fase hoort een integrale toets (hoofdphasebekwaam, stagebekwaam en beroepsbekwaam). Voorafgaand aan de integrale toets stelt de student zijn digitaal portfolio open voor de docenten en examinatoren. In het portfolio zijn beroepsproducten opgenomen waarmee de student zijn competentieontwikkeling aantoont. In elke integrale toets vindt een gesprek over de competentieontwikkeling plaats. Daarnaast is een performance assessment onderdeel van de integrale toets 1 en 2. De student laat in het bijzijn van de examinatoren bijvoorbeeld zien dat hij een anamnesegebesprek of een voorlichtingsgesprek kan voeren.

Daarnaast kan een casusbespreking onderdeel van de toets zijn. De integrale toets wordt afgenomen door twee examinatoren die door de examencommissie worden aangewezen.

Naast de drie integrale toetsen wordt elke onderwijseenheid getoetst. De opleiding hanteert een mix van toetsvormen. Per onderwijseenheid worden verschillende toetsen afgenomen die passen bij de leerlijnen binnen de betreffende onderwijseenheid. Zo zijn er steeds cursustoetsen (theorie), vaardigheidstoetsen en beroepsopdrachten. Deze toetsen samen vormen de afsluiting van een onderwijseenheid. Het panel stelt vast dat de opleiding de toetsvorm inzet die past bij het doel van de toets. Kennis wordt bijvoorbeeld met multiple choice toetsen getoetst en vaardigheden worden door middel van een gesprek of demonstratie getoetst. De grootste variatie zit in de beroepsproducten waarbij studenten werken aan bijvoorbeeld: een voorlichtingsgesprek, een cliëntenverslag of een behandelplan. De beroepsproducten worden individueel of in groepsverband gemaakt.

Het panel heeft verschillende toetsen ingezien en stelt vast dat de toetsen goed aansluiten op de onderwijseenheden. Het panel is positief over de diversiteit in de toetsen en heeft een duidelijke opbouw in complexiteit en niveau herkend.

Borging

De examencommissie is instituutsbreed (Instituut Paramedische Studies) samengesteld. De commissie bestaat uit een vertegenwoordiging van elke opleiding binnen het instituut. De commissie ziet onder andere toe op de adequate implementatie van het toetsbeleid en het toetsprogramma. Uit het gesprek met de examencommissie blijkt dat zij een actieve rol speelt in de borging van de kwaliteit van toetsen en het eindniveau. Zo checkt de commissie of alle competenties gedekt worden in het toetssysteem. Daarnaast neemt de examencommissie steekproeven van gemaakte toetsen en kijkt of de toetsen voldoende gelijkmatig verdeeld zijn over het programma. De examencommissie wijst tevens de examinatoren aan, waarbij eens per jaar wordt besproken welke docenten bevoegd zijn om te examineren.

De ontwikkeling van het toetssysteem en de directe kwaliteitszorg bij toetsing in de opleiding is belegd bij de toetscommissie. Docenten ontwikkelen de toetsen zelf, maar voorafgaand aan afname vindt er een controle plaats door de toetscommissie. Het panel is positief over de actieve rol die beide commissies spelen in de borging van de toetsing en het niveau. Het is duidelijk dat de opleiding de afgelopen jaren hard heeft gewerkt aan het borgen van de toetskwaliteit en het inrichten van beide commissies. Daarvan zijn de resultaten zichtbaar, zo stelt het panel vast.

Een derde vorm van borging vormen de externe toezichthouders. Zij nemen uit elke lichte een steekproef en wonen de presentatie en verdediging bij. De externe bepaalt zelf welke examens zij bijwoont en heeft geen formele rol bij de beoordeling van de student. De externe toezichthouder kijkt naar de wijze van beoordeling en het proces van beoordelen. Na afloop schrijft zij een verslag van bevindingen en biedt dat aan aan het opleidingsmanagement. Het panel is positief over deze vorm van externe borging van het eindniveau.

Sinds 2014 is er landelijk een project gestart, waarbij de acht logopedieopleidingen elkaars eindproducten beoordelen. Het doel is om toetsing verder te kalibreren, in het kader van 'vreemde ogen dwingen'. Het project is recent gestart en er worden twee producten van Nijmeegse studenten voorgelegd. Het panel is positief over dit project.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

De eindkwalificaties van de opleiding worden in twee toetsmomenten beoordeeld: het praktijkonderzoek en in de integrale toets 3. In de kritische reflectie heeft de opleiding in een schema inzichtelijk gemaakt in welke toets de eindkwalificaties getoetst worden.

De integrale toets 3 bestaat uit een casusbespreking (presentatie en discussie) en een reflectie over de competentieontwikkeling gedurende de opleiding (op basis van het portfolio). De beoordeling wordt door twee (logopedie)examinatoren gedaan. De expertise van de examinatoren sluit aan bij de ingebrachte casus.

Het praktijkonderzoek is een project dat studenten normaliter in een groep (twee tot vier studenten) uitvoeren. De opdracht voor het project komt van een externe opdrachtgever. De beoordeling wordt door drie examinatoren gedaan (onderzoeksdeskundige, werkvelddeskundige en een docentbegeleider). Van deze drie beoordelaars zijn er twee extern. De beoordeling van het praktijkonderzoek is verdeeld in een groepsdeel (60%) en een individueel deel (40%).

Het panel heeft van vijftien groepen studenten het praktijkonderzoek bestudeerd. De opleiding heeft daar vier groepen van geselecteerd en het panel heeft de overige elf uit een lijst van afgestudeerden van de afgelopen twee jaar geselecteerd. In bijlage 7 is een overzicht van de betreffende studentnummers opgenomen. Daarnaast heeft het panel de beoordelingen van de integrale toetsen en voorbeelden van casusbeschrijvingen en stageverslagen ingezien.

Bij het bestuderen van de werken heeft het panel gekeken naar de realisatie van de eindkwalificaties, de beroepsgerichtheid van de producten en de beoordeling. De producten laten in voldoende mate zien dat studenten de beoogde eindkwalificaties op hbo bachelorniveau realiseren, zo stelt het panel vast. Studenten werken aan beroepsgerichte producten en tonen aan dat ze als beroepsbeoefenaar aan de slag kunnen. Het panel heeft enkele hele goede voorbeelden van onderzoeksprojecten bij het afstuderen gezien. De complexiteit van de opdrachten sluit aan op de grootte van de groep.

Het panel vond veertien van de vijftien werken voldoen aan het beoogde niveau. In één geval vond het panel de scriptie niet voldoende. Het panel heeft deze scriptie met de examinatoren besproken. Uit het gesprek blijkt dat de studenten in een gesprek hebben aangetoond over de beoogde competenties te beschikken. Het panel heeft er, ook gezien alle kwaliteitsborgen in de opleiding, vertrouwen in dat een dergelijke scriptie niet meer voorkomt. Dat vertrouwen wordt mede ingegeven doordat de examinatoren aangaven dat dit werk nu niet door de beoordeling zou komen. En ook doordat de scriptie uit een vorig cohort afkomstig was. Alle latere scripties die het panel heeft gezien, voldoen aan de eisen.

Wel stelt het panel vast dat de individuele beoordeling bij groepswerk aandacht vraagt. De individuele beoordeling is niet altijd transparant. In het overgrote deel was de beoordeling van de groepsleden bij een scriptie hetzelfde. Overigens gaf de opleiding aan dat elke student in de verdediging van de scriptie individueel wordt beoordeeld. In de gesprekken met examinatoren en alumni wordt dit bevestigd. Alleen heeft het panel hiervan geen verslagen kunnen inzien en vraagt daarom de aandacht van de opleiding voor het vastleggen van dergelijke beoordelingen.

Een ander aspect waar de opleiding aandacht voor mag hebben, is het beter vastleggen van de onderbouwing van een cijfer. Het panel had soms moeite met het volgen waarop een oordeel gebaseerd is. Met name als er een reparatieopdracht is gegeven mag de onderbouwing van het cijfer verbeterd worden.

Werkveld

Uit het gesprek met leden van de beroepenveldcommissie blijkt dat zij positief zijn over de afgestudeerden. Zij geven aan dat studenten over parate kennis beschikken en dat zij goed op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen in het vakgebied. Daarnaast werd vermeld dat de onderzoeksvaardigheden van studenten de laatste jaren aanmerkelijk verbeterd zijn. Uit het *Startbekwaamheidsonderzoek 2012-2013* blijkt eveneens een positief beeld. Alumni zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding met het werkveld. Dit werd bevestigd in het gesprek met afgestudeerden tijdens de visitatie. In hetzelfde onderzoek zijn tevens de stagebegeleiders van de tweede stage bevroegd. Ook zij zijn positief over het niveau van afgestudeerden en hun bekwaamheid als beginnend beroepsbeoefenaar.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding over een degelijk toetsstelsel beschikt. Er wordt op drie belangrijke momenten in de opleiding naar de competentieontwikkeling van studenten gekeken. Daarnaast zijn er voldoende momenten waar de studenten op kennis en vaardigheden worden getoetst. De opleiding heeft goed nagedacht over de wijze van toetsing. Het panel heeft verschillende toetsen bekeken en vindt ze van voldoende niveau. Er is een duidelijke opbouw in complexiteit te zien.

Daarnaast is het panel positief over de wijze waarop de opleiding het niveau van toetsen en het eindniveau van de opleiding borgt. Mede door de inzet van de examencommissie, toetscommissie en externe toezichthouders is er een solide systeem van kwaliteitsborging opgezet.

Het werkveld is tevreden over de afgestudeerden. Zij kunnen hun weg in het werkveld of op een vervolgstudie goed vinden. Over het algemeen is het panel tevens positief over het gerealiseerde eindniveau. Studenten bereiken het beoogde eindniveau en het panel heeft hele mooie voorbeelden van eindwerken gezien. Daarbij heeft het panel wel twee kanttekeningen geplaatst. Er is een scriptie die het panel onvoldoende vond, na toelichting beschouwt het panel deze scriptie als een incident. Het tweede punt is dat de opleiding aandacht mag schenken aan de herleidbaarheid van de oordelen. Zowel bij groepsbeoordelingen als bij de verantwoording van een individueel cijfer. Het panel vond de beoordeling soms moeilijk te volgen.

Samenvattend stelt het panel vast dat de opleiding in ruime mate voldoet aan het criterium 'de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsen'. De opleiding toont tevens aan dat 'de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd'. Aan de andere kant heeft het panel enkele kanttekeningen geplaatst ten aanzien van de beoordelingen van het afstudeerwerk. De opleiding is daarbij op de juiste weg, maar stijgt nog niet systematisch boven basiskwaliteit uit. Het panel vindt het oordeel 'goed' daarom nog niet op zijn plaats en komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Bijzonder Kenmerk Euregionalisering

Achtergrond

Reeds in de jaren negentig startte de Nijmeegse opleiding met het opleiden van Duitse studenten in de Nederlandse logopedieopleiding. Destijds gold voor studenten dat zij het examen Nederlands als tweede taal behaald moesten hebben om te kunnen deelnemen. Het aantal Duitse studenten nam toe en in 2004 was ongeveer de helft van de instroom Duits. Uit onderzoek onder stageverlenende bedrijven blijkt dat deze studenten na afstuderen nog niet goed op de hoogte zijn van de Duitse methoden, richtlijnen en het gezondheidsstelsel. De opleiding start derhalve in 2007 met een Duitse variant. Deze variant is gebaseerd op het Nederlandse curriculum, maar richt zich op de Duitse markt. De inhoud van deze variant is ingericht met methoden uit het Duitse systeem. De studenten hoeven niet langer aan de beheersing van de Nederlandse taal als instroomeis te voldoen. Dit gaf echter beperkingen in de keuzemogelijkheden binnen de opleiding en binnen de HAN (denk aan minoren, excellentieprogramma en extracurriculaire programma's).

In 2011 werd Euregionalisering onder invloed van politieke veranderingen steeds meer een begrip. In 2012 is mede daarom besloten om de bestaande Duitstalige variant om te zetten naar een Euregionale variant. In deze variant worden Nederlandse en Duitse studenten opgeleid voor een toekomst in twee arbeidsmarkten. Deze variant is in 2013 van start gegaan. Het laatste Duitse cohort is in 2012 gestart en wordt afgebouwd.

criterium 1

Het bijzondere kenmerk is onderscheidend voor de instelling of opleiding in relatie tot relevante instellingen of opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Bevindingen

De Euregionale variant is onderscheidend op meerdere onderdelen, zo stelt het panel vast:

- Studenten beschikken over kennis van de regelgeving in de gezondheidszorg in beide landen.
- Studenten leren in beide talen en gedeeltelijk ook in het Engels.
- Studenten werken aan interculturele competenties en zijn later in staat om problematiek rond bilingualiteit in de regio aan te pakken.
- Studenten hebben ruimere mogelijkheden op de arbeidsmarkt, zij kunnen immers in beide landen terecht.
- Studenten doorlopen een extracurriculair programma van 30 EC in een nominale studieperiode van vier jaar.

Voor verdere uitwerking van bovenstaande punten verwijst het panel naar de onderdelen in criterium 2.

Vanwege de geografische ligging van Nijmegen oriënteert de opleiding zich op de zorgbehoefte, het gezondheidszorgsysteem en het onderwijsaanbod aan beide kanten van de grens. De zorgvraag van cliënten in deze regio maakt dat linguïstische kennis over bilingualiteit vereist is. Bijvoorbeeld voor Nederlandse kinderen met spraak- en taalontwikkelingsproblemen die in Duitsland wonen of ouderen met een neurologische uitval, zoals afasie of dementie, die terugvallen in hun moedertaal.

De bachelor-master structuur is in Duitsland pas recent in ontwikkeling. Een groot deel van de Duitse hogescholen die een bacheloropleiding Logopedie aanbieden heeft weinig opleidingsplaatsen en de studiekosten zijn hoog. Zo blijkt uit het informatiedossier van de opleiding. De opleiding heeft bij de ontwikkeling van deze variant de beroepenveldcommissie betrokken. In de beroepenverldcommissie zijn logopedisten van het Duitse werkveld vertegenwoordigd.

Bij de beoordeling van het bijzonder kenmerk heeft het panel nadrukkelijk de Duitse variant meegenomen als indicatie van te verwachten kwaliteit. De Euregionale variant is een doorontwikkeling van de Duitse variant. Het panel is van oordeel dat de Duitse variant reeds uniek was binnen de Nederlandse logopedieopleidingen. Andere logopedieopleidingen nemen ook Duitse studenten aan, maar die volgen een Nederlands programma of via een ander model. In de Euregionale variant worden studenten specifiek opgeleid voor beide werkvelden. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding kansen in de regio en het werkveld ziet, inschat en vervolgens vertaalt naar een variant van de opleiding. Met deze variant komt de opleiding tegemoet aan een duidelijke behoefte in de regio.

Het panel is op verschillende manieren bij andere logopedieopleidingen in Nederland en Duitsland betrokken. Ofwel direct als docent/werkvelddeskundige, ofwel als panellid bij visitaties van andere logopedieopleidingen. Het panel is daarom goed in staat om het onderscheidende karakter van deze Euregionale variant te beoordelen. Op basis van deze kennis en ervaring stelt het panel vast dat geen enkele andere logopedieopleiding in Nederland een variant aanbiedt als deze.

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft met het Euregionale profiel een unieke variant opgezet. In Nederland biedt geen enkele andere opleiding deze variant aan. Ook het feit dat studenten erop worden voorbereid om hun beroep in beide landen uit te oefenen, is uniek. Studenten krijgen inzicht in beide werkvelden en de daarbij behorende regelgeving. Zij krijgen daardoor een breder perspectief mee dan andere logopediestudenten. Met deze variant komt de opleiding tegemoet aan een duidelijke regionale opleidingsbehoefte. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de opleiding **voldoet** aan criterium 1.

criterium 2

De gevolgen van het bijzonder kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het desbetreffende beoordelingskader.

Bevindingen

Voor dit criterium gelden ook de bevindingen die in het beoordelingsrapport zijn opgenomen. Het panel neemt hier alleen de aanvullende zaken bij de standaarden op die aantonen dat de Euregionale variant voldoet aan het criterium.

Standaard 1 Doelstellingen

De doelstelling van deze variant sluit aan op de doelstellingen van de HAN (*Instellingsplan 2012-2016*). De hogeschool richt zich op het bedienen van de brede grensregio. Een ander belangrijk element uit het instellingsplan is het uitgangspunt dat opleidingen werken aan een internationale en culturele dimensie in het programma. De opleiding geeft invulling aan beide doelstellingen door het uitwerken van de Euregionale variant.

De beoogde eindkwalificaties voor de Euregionale variant zijn hetzelfde als voor de reguliere opleiding (zie standaard 1). In de Euregionale variant wordt wel extra aandacht besteed aan de 'interculturele' competentie. Naast de eindkwalificaties van de reguliere variant is de Euregionale variant geïkt aan de Duitse variant van de landelijke competenties. De criteria van de LogAPrO (Curriculum für die Ausbildung des Logopäden nach der Ausbildungs- und prüfungsordnung für Logopäden in der Bundesrepublik Deutschland) gelden als minimale eis voor de inhoud van het onderwijs. Studenten ontvangen bij diplomering een vergelijking tussen beide curricula.

De opleiding blijft op de hoogte van actuele ontwikkelingen in beide werkvelden door onder andere de beroepenveldcommissie. Die bestaat uit Duitse en Nederlandse vertegenwoordigers en zij adviseren de opleiding over de eindkwalificaties en actuele ontwikkelingen in het werkveld. Daarnaast beschikt de opleiding over een Duitse alumnivereniging waarin oud-studenten participeren. Zij geven de opleiding input over de aansluiting van de opleiding op het werkveld. Verder zijn er Duitse externe toezichhouders die jaarlijks steekproeven nemen uit de afstudeerders en uitspraken doen over het gerealiseerd niveau.

Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de Euregionale variant voldoen aan de basiseisen voor beoogde eindkwalificaties. Een extra dimensie wordt toegevoegd door de aandacht voor de interculturele competentie. De opleiding sluit aan bij het beleid van de hogeschool. Daarnaast stelt het panel vast dat de opleiding zich door meerdere externe partijen laat adviseren over actuele ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de eindkwalificaties of het programma.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het basisprogramma is gelijk aan de Nederlandse variant van de opleiding, alleen de onderwijstaal is verschillend en de inhoud is gericht op de Duitse en Nederlandse markt. De Euregionale variant heeft een extracurriculair curriculum van 30 EC. In bijlage 3 is een overzicht van het curriculum opgenomen.

Zowel Nederlandse als Duitse studenten kunnen zich aanmelden voor de Euregionale variant. Voor Duitse studenten is het eerste jaar grotendeels in het Duits. In het extracurriculaire deel wordt onder andere een taalcursus Nederlands gegeven. Nederlandse studenten volgen het eerste jaar in het Nederlands en het extracurriculaire programma in het Duits. De klassen worden vanaf het tweede jaar gemengd. Het tweede jaar is voor beide groepen studenten in het Nederlands en het extracurriculaire deel in het Duits. In het derde en vierde jaar kiest de student uit een Nederlandse of Duitse stage, een Nederlandse of Duitse minor en het schrijven van het afstudeeronderzoek in het Nederlands of Duits. Om er voor te zorgen dat studenten zich in het derde en vierde studiejaar op beide markten richten is de 50-50 regel opgesteld. De student kiest zelf de route, maar moet aantonen dat hij twee semesters Duitstalig en twee semesters Nederlandstalig onderwijs volgt.

De stages die in Duitsland plaatsvinden moeten aan dezelfde kwaliteitseisen voldoen als de Nederlandse. De opleiding beschikt, op basis van jaren ervaring met de Duitse variant, over een lijst met goedgekeurde stageadressen.

De opleiding beschikt over een gevarieerd docententeam. De nationaliteiten zijn bijna gelijk verdeeld: 19 Nederlands en 15 Duits. De meeste docenten hebben praktijkervaring opgedaan in Nederland (25 van de 34) en 14 docenten beschikken over praktijkervaring in Duitsland. De opleiding stimuleert stagelopen van docenten in beide landen (zie ook standaard 2 Nederlandse variant). Daarnaast hebben vier docenten onderwijservaring opgedaan aan logopedieopleidingen in Duitsland. Het panel stelt vast dat de opleiding over een docententeam beschikt dat de Euregionale variant goed kan uitvoeren. De nodige kwalificaties zijn aanwezig in het docententeam. De eerste evaluatieresultaten van studenten over docenten onderstrepen dit.

Zoals het panel bij de Nederlandse variant al vaststelde, zijn alle voorzieningen voor het programma aanwezig. Voor de Euregionale variant zijn materialen ook in het Duits aanwezig. Studenten en docenten hebben toegang tot Duits en Nederlands onderzoeks- en behandelmateriaal. Het panel heeft de tijdschriftenlijst en de materiaallijst bestudeerd en stelt vast dat de opleiding beschikt over een actueel en uitgebreid spectrum aan benodigde materialen.

De opleiding heeft in 2014 een evaluatie van de Euregionale variant uitgevoerd (HBO-Spiegel). De resultaten zijn positief. Studenten zijn bijvoorbeeld tevreden over de inhoud, de vaardigheden en de aangeboden werkvormen. Deze tevredenheid blijkt ook uit het gesprek met het panel. Een opmerking van studenten was dat het taalonderwijs niet goed verspreid was over de lesweek. Het taalonderwijs was geconcentreerd vijf uur op één dag. Studenten geven in het gesprek ook aan dat de opleiding dit inmiddels heeft aangepast.

Studenten geven daarnaast aan dat de opleiding zeer open staat voor suggesties van studenten en meteen actie onderneemt waar dat mogelijk is.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De toetsen binnen de onderwijseenheid worden gegeven in de onderwijstaal van de betreffende onderwijseenheid (Nederlands, Duits of Engels). De integrale toets 1 is voor Nederlandse studenten in het Nederlands en voor Duitse studenten in het Duits. De integrale toets 2 is voor alle studenten in het Nederlands en de integrale toets 3 hangt van het stageland af.

De opleiding oriënteert zich nog op de toetsing van de interculturele competentie. Hiervoor wordt een nieuwe toets ontwikkeld. De toetsing van het extracurriculaire deel van het programma is gebaseerd op de toetsing uit de Duitse variant.

Bij de beoordeling neemt het panel de Duitse variant mee als indicatie voor te verwachten kwaliteit. In standaard 3 van het beoordelingsrapport voor de opleiding is reeds opgenomen dat het panel er van overtuigd is dat studenten de beoogde eindkwalificaties behalen. Het panel baseert dat oordeel mede op verschillende bestudeerde Duitse afstudeerwerken. De afstudeerwerken laten duidelijk het beoogde eindniveau zien. De verwachtingen van het panel voor de kwaliteit van het eindniveau van deze variant zijn hoog, gezien het extracurriculaire deel in de Euregionale variant. Het panel heeft er derhalve alle vertrouwen in dat studenten het beoogde eindniveau zullen behalen.

Voor afgestudeerden die na de opleiding in Duitsland willen gaan werken, geldt dat zij aldaar een verzoek moeten indienen bij het Landesprüfungsamt für Medizin, Psychotherapie und Pharmazie. De regelingen zijn per staat verschillend, maar studenten ontvangen alle benodigde informatie bij hun diploma. De ervaring met afgestudeerden van de Duitse variant leert dat zij de 'toets' succesvol doorlopen. De opleiding voldoet aan de Duitse eisen.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding voor de Euregionale variant duidelijke doelstellingen heeft uitgewerkt die aansluiten op het Euregionale beroepenveld. De opleiding heeft duidelijk zicht op actuele ontwikkelingen in de regio. Voorts beschikt de opleiding over een programma dat aansluit op de beoogde eindkwalificaties. De betrokken docenten beschikken over benodigde specialistische kennis en zijn tweetalig. Studenten werken aan de interculturele competentie, onder andere in het extracurriculaire programma. De toetsing in de Euregionale variant sluit aan op het programma en op de onderwijstaal. Verder heeft het panel vastgesteld dat studenten uit de Duitse variant (als voorloper van de Euregionale variant) de beoogde eindkwalificaties behalen. Het panel heeft er derhalve vertrouwen in dat studenten het beoogde eindniveau gaan halen.

De opleiding heeft bij de drie standaarden van het beperkte opleidingskader aangetoond dat de gevolgen van het bijzonder kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs geoperationaliseerd zijn. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen derhalve tot het oordeel **voldoet**.

4 Eindoordeel over de opleiding

Eindoordeel opleiding:

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	Goed
2 Onderwijsleeromgeving	Goed
3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft de standaarden 1 (Beoogde eindkwalificaties) en 2 (Onderwijsleeromgeving) beide met het oordeel 'goed' beoordeeld. Standaard 3 (Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) beoordeelt het panel als 'voldoende'. Conform regelgeving van de NVAO beoordeelt het panel de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding voor Logopedie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

Eindoordeel Bijzonder kenmerk Euregionalisering

Standaard	Oordeel
Criterion 1	Voldoet
Criterion 2	Voldoet

Het panel geeft **een positief advies** over het toekennen van het bijzonder kenmerk Euregionalisering aan de opleiding Logopedie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

5 Aanbevelingen

- De opleiding wil het netwerk van Duitse stageplaatsen verder uitbreiden. Het panel juicht dit voornemen toe en raadt de opleiding daarbij tevens aan om reguliere bezoeken aan deze stage-adressen te brengen.
- Onderzoek is een profileringspunt van de opleiding. De koppeling met lectoraten in het curriculum sterker kunnen. De opleiding kan daarbij bijvoorbeeld denken aan het organiseren van symposia, gastcolleges van lectoren, studentassistentie in lectoraten, et cetera.
- Het panel raadt de opleiding aan om aandacht te schenken aan de individuele beoordeling bij groepswork. Wellicht kunnen de gesprekken individueel gevoerd worden in plaats van groepsgewijs. Door bijvoorbeeld iets van de verdediging of de beoordeling daarvan vast te leggen.
- Een ander aspect waar de opleiding aandacht voor mag hebben, is het beter vastleggen van de onderbouwing van een cijfer. Het panel had soms moeite met het volgen waarop een oordeel gebaseerd is. Met name als er een reparatieopdracht is gegeven mag de onderbouwing van het cijfer verbeterd worden.

6 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

Competentiegebied I	Preventie, zorg, training en advies: werken met en voor cliënten
Rollen	Zorgaanbieder / therapeut, trainer, adviseur en coördinator
Competenties	<ol style="list-style-type: none">1 Aanbieden van preventieactiviteiten2a Verlenen van zorg2b Trainen en adviseren3 Coördineren van activiteiten rondom de cliënt(en).
Competentiegebied II	Organisatie: werken in een vanuit een organisatie
Rollen	Manager, ondernemer en begeleider/coach
Competenties	<ol style="list-style-type: none">4 Ondernemen5 Beheren van de praktijk, onderneming, afdeling of dienst6 Coachen en begeleiden van collega's en stagiaires
Competentiegebied III	Beroep: Werken aan professionalisering
Rollen	Beroepsbeoefenaar, innovator
Competenties	<ol style="list-style-type: none">7 Ontwikkelen van beroepscompetenties8 Initiëren van programma's9 Ontwikkelen van methoden, technieken en richtlijnen

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Onderwijsaanbod Logopedie				
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Hoofdfase 3	IPS Praktijkgericht Onderzoek * Ondernemen en loopbaanontwikkeling 840 SBU = 30 stp		Werkplekieren 2 + ERL* 840 SBU = 30 stp	
Hoofdfase 2	Werkplekieren 1 * Mensen met een verstandelijke beperking(semester 1) De logopedist als trainer(semester 2) 840 SBU = 30 stp		Minor * 840 SBU = 30 stp	
Hoofdfase 1	Kinderen met ontwikkelingsproblemen 420 SBU = 15 stp	Zo hoort het 420 SBU = 15 stp	CVA ketenzorg 420 SBU = 15 stp	De praktijk van je collega 420 SBU = 15 stp
Propedeuse	De agenda van de maatschap 420 SBU = 15 stp	Kind in ontwikkeling 420 SBU = 15stp	De beroepsspreker 420 SBU = 15 stp	Niet meer kunnen wat kon IPS Samen gezonder/Kwaliteitszorg 420 SBU = 15 stp

Bijlage 3 Curriculumoverzicht Euregionale variant

Curriculumschema Euregionale variant Opleiding Logopedie

Studiejaar 1 Propedeuse (Euregionale variant Duits)

Periode 1	Duits	Periode 2	Duits	Periode 3	Duits	Periode 4	Duits en NL
B = Der Terminkalender der Praxis K = Bausteine der Kinderlogopädie T = Anamnese T = Grammatik 15 ECTS		B = Kind in Entwicklung K = SES und Entwicklungspsychologie K = ASAS T = Methoden SES 15 ECTS		B = Der Berufssprecher K = Stimmstörungen T = Stimmtherapie T = Phonetogramm 15 ECTS		B = Nicht mehr können was man konnte (10) K = Bausteine für die Logopädie mit Erwachsenen T = Aphasie und Dysarthrie B = Samen Gezonder (5) 15 ECTS	
Extracurriculair Programma Nederlands <ul style="list-style-type: none"> Nederlands taalonderwijs (NT2-II) incl. opbouw vakwoordenschat. Euregionale themamiddag tweetalig (vakinhoudelijk en integratie). Per OWE aandacht voor de theorie, het onderzoeks- en behandelmateriaal gericht op het 'andere' land (in de propedeuse is dat Nederland). Kennis over het Nederlandse en Duitse gezondheidssysteem. Onderwijsactiviteiten interculturele communicatie. 							

Studiejaar 1 Propedeuse (Euregionale variant Nederlands)

Periode 1	NL	Periode 2	NL	Periode 3	NL	Periode 4	NL
B = De agenda van de maatschap C = Bouwstenen voor de kinderlogopedie T = Anamnese T = Grammatica 15 ECTS		B = Kind in ontwikkeling C = TOS en Ontwikkelingspsychologie T = TARSP T = Methoden TOS 15 ECTS		B = De beroepsspreker C = Stemstoornissen T = Stemtherapie T = Fonetogram 15 ECTS		B = Niet meer kunnen wat kon (10) C = Bouwstenen voor logopedie voor volwassenen T = Afasie und Dysarthrie B = Samen gezonder (5) 15 ECTS	
Extracurriculair Programma Duits <ul style="list-style-type: none"> Deutsch als Fremdsprache (DaF) incl. opbouw vakwoordenschat. Euregionmiddag tweetalig (vakinhoudelijk en integratie). Per OWE aandacht voor de theorie, het onderzoeks- en behandelmateriaal gericht op het 'andere' land (in de propedeuse is dat Duits). Kennis over het Nederlandse en Duitse gezondheidssysteem. Onderwijsactiviteiten interculturele communicatie. 							

Studiejaar 2 Hoofdfase 1 (Euregionale variant Nederlands en Duits)

Periode 1	NL	Periode 2	NL	Periode 3	NL	Periode 4	NL
B = Kinderen met ontwikkelingsproblemen C = Leerpsychologie en Dyslexie T = Logopedische tools 15 ECTS		B = Zo hoort het C = Fonetiek en Fonologie T = Audiometrie 15 ECTS		B = CVA-ketenzorg C = Neuropsychologie en – linguïstiek T = Slikonderzoek T = Afasiebehandeling 15 ECTS		B = De praktijk van je collega C = Stotteren en stemstoornissen T = Stotteren T = Palperen 15 ECTS	

Extracurriculair Programma Duits

- Per OWE aandacht voor de theorie en het onderzoeks- en behandelmateriaal gericht op het 'andere' land (in hoofdfase 1 is dat Duitsland).
- Kennis over het Nederlandse en Duitse gezondheidssysteem.
- Onderwijsactiviteiten interculturele communicatie.
- Repetitorium aan het begin van iedere OWE met betrekking tot corresponderende theorie, onderzoeks- en behandelmateriaal en gezondheidssysteem uit het eerste jaar.
Duitse studenten Euregionale variant: aansluiten op de onderwijsinhoud van de Nederlandse variant
Nederlandse studenten Euregionale variant: aansluiten op het op de Duitse markt georiënteerde extracurriculaire programma
- Onderwijsarrangementen in de vorm van hoorcolleges, responsiecolleges, werkcolleges, workshops, trainingen, PCL, E-learning behorend bij de OWE's.

Studiejaar 3 Hoofdfase 2 (Euregionale variant Nederlands en Duits)

Periode 1 en 2	Duits of NL	Periode 3 en 4	Duits of NL
Praktikum I of Werkplekieren I (22,5) en Der Logopäde als Trainer of Verstandelijke beperking (7,5) 30 ECTS		Praktikum I of Werkplekieren I (22,5) en De logopedist als trainer (7,5) 30 ECTS	
Minor HAN of vrije Minor 30 ECTS		Praktikum II of Werkplekieren II 30 ECTS	
		Minor HAN of vrije Minor 30 ECTS	
Extracurriculair Programma Duits/ Nederlands			
<ul style="list-style-type: none"> • E-learning arrangementen en workshops voor stage, praktijkgericht onderzoek, ondernemen en loopbaanontwikkeling. • Extra inzet i.v.m. studeren of stage lopen in een taal die niet de moedertaal is. 			

Studiejaar 4 Hoofdfase 3 (Euregionale variant Duits)

Periode 1 en 2	Duits of NL	Periode 3 en 4	NL
Minor HAN of vrije Minor 30 ECTS		Praktijkgericht onderzoek (22,5) en Ondernemen en loopbaanontwikkeling (7,5)	
Praktikum II of Werkplekieren II 30 ECTS		30 ECTS	
Extracurriculair Programma Duits/ Nederlands			
<ul style="list-style-type: none"> • E-learning arrangementen en workshops voor stage, praktijkgericht onderzoek, ondernemen en loopbaanontwikkeling. • Extra inzet i.v.m. studeren of stage lopen in een taal die niet de moedertaal is. 			

Studiejaar 4 Hoofdfase 3 (Euregionale variant Nederlands)

Periode 1 en 2	Duits of NL	Periode 3 en 4	NL
Praktijkgericht onderzoek (22,5) en Ondernemen en loopbaanontwikkeling (7,5) 30 ECTS		Praktikum II of Werkplekieren II 30 ECTS	
		Minor HAN of vrije Minor 30 ECTS	
Extracurriculair Programma Duits/ Nederlands			
<ul style="list-style-type: none"> • E-learning arrangementen en workshops voor stage, praktijkgericht onderzoek, ondernemen en loopbaanontwikkeling. • Extra inzet i.v.m. studeren of stage lopen in een taal die niet de moedertaal is. 			

Bijlage 4: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

Mevrouw C. Hoffschildt Dipl.Log., voorzitter

Mevrouw Hoffschildt is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van logopedie en vanwege haar inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. Mevrouw Hoffschildt is eigenaar van Logopediepraktijk Christiane Hoffschildt in Arnberg-Oeventrop, Duitsland en voorzitter van Deutscher Bundesverband für Logopädie. Tot 2008 was zij leraar Logopedie aan SRH Fachschüler für Logopädie in Karlsruhe, sindsdien geeft zij regelmatig gastlessen. Bovendien levert zij regelmatig bijdragen aan workshops, seminars en congressen en heeft zij diverse publicaties op haar naam staan. Mevrouw Hoffschildt werkt samen met Comité Permanent de Liaison des Orthophonistes-Logopèdes de l'Union Européenne (CPLOL). Voor deze visitatie heeft mevrouw Hoffschildt onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2000 – 2003 Lehr- und Forschungslogopädie - RWTH Aachen
1995 – 1999 Logopedie - Zuyd Hogeschool

Werkervaring:

2008 – heden Eigenaar Logopediepraktijk Christiane Hoffschildt
2003 – 2008 Docent Logopedie - SRH Fachschüler für Logopädie, Karlsruhe
1999 – 2003 Praxis für Logopädie Hülswitt, Geilenkirchen

Overig:

2011 – heden Voorzitter - Deutscher Bundesverband für Logopädie
2009 Winnaar Unternehmerinnenbrief NRW, een prijs die wordt toegekend aan vrouwelijke ondernemers voor hun overtuigende concept
2004 – 2010 Lid - Bundeskommission für Qualitätsmanagement des Deutschen Bundesverbandes für Logopädie

Publicaties:

- Bunse, S & Hoffschildt, C. (in Druck). Sprachentwicklung und Sprachförderung im Elementarbereich. Neuauflage. Olzog – Verlag: München.
- Hoffschildt, C. (2014). Sprachtherapie: Bezüge zur Logopädie. In: Grohnfeldt, M. (Hrsg.) – Grundwissen der Sprachheilpädagogik und Sprachtherapie. Kohlhammer: Stuttgart.
- Hoffschildt, C. (2014). Der Deutsche Bundesverband für Logopädie. In: Grohnfeldt, M. (Hrsg.) – Grundwissen der Sprachheilpädagogik und Sprachtherapie. Kohlhammer: Stuttgart.
- Hoffschildt, C. (2013). Akademisierung ohne Ausnahme – Logopädie gehört an die Hochschule. In: Forum Logopädie, 1/2013, 6-7.
- Hoffschildt, C. (2013). Dysgrammatismus. Morphologische und Syntaktische Komponenten. In: Sprache – Stimme – Gehör, 2011, 35.
- Hoffschildt, C. & Domröse, K. (2008 – 2011). Sprachförderung – Kreative Ideen für den Kindergarten. Sprachförderreihe. Olzog-Verlag: München.

Mevrouw dr. M.A.R. Gijssel

Mevrouw Gijssel is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van Logopedie. Mevrouw Gijssel is associate lector Taaldidactiek bij Saxion Hogeschool. Zij heeft onderwijs verzorgd bij de hbo-bacheloropleiding Logopedie van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, bij de studie Orthopedagogiek Leren en Ontwikkeling aan Radboud Universiteit en bij de pabo aan Saxion Hogeschool. Momenteel verzorgt mevrouw Gijssel onderwijs voor laatstejaars Pabo-studenten en begeleidt zij studenten van de master Leren en Innoveren bij Saxion Hogeschool. Zij verzorgt regelmatig presentaties en publicaties ophaar vakgebied. Mevrouw Gijssel is auteur van publicaties in het onderwijs, zoals de Protocollen *Leesproblemen en Dyslexie voor het basisonderwijs*. Voor deze visitatie heeft mevrouw Gijssel onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1997 – 2000 Sprak- en Taalpathologie - Radboud Universiteit Nijmegen
1994 – 1997 Logopedie en Audiologie - Hogeschool Vesalius
1988 – 1994 VWO - Petrus Hondius

Werkervaring:

2011 – heden Associate lector taaldidactiek – Saxion Hogeschool
2007 – 2013 Senior projectmedewerker (projectleider) - Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
2007 – 2009 Onderzoeker - i.o.v. Stichting Taalhelp, Utrecht
2006 – 2007 Projectmedewerker - Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
2002 – 2003 Docent logopedie - Hogeschool Arnhem en Nijmegen, Nijmegen
2001 – heden Onderzoekseminar, Begeleiding scriptiestudenten, begeleiding stagestudenten
Radboud Universiteit Nijmegen en Expertisecentrum Nederlands
2001 – 2006 junioronderzoeker (promotieonderzoek) - Radboud Universiteit Nijmegen, sectie
Orthopedagogiek Leren en Ontwikkeling, Nijmegen
2000 – 2001 Onderzoeksassistent - KUN, sectie Orthopedagogiek, Nijmegen
1999 – 2001 Logopediste - Zelfstandige logopediepraktijk J.B. Buma, Zetten
1999 – 2001 Logopediste - Zelfstandige logopediepraktijk G. Roost- van Steen, Bommel
1999 – 2000 Akoepediste - Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis, Nijmegen

Publicaties 2012, meer op aanvraag:

- Druenen, M. Van, Gijssel, M., Scheltinga, F., & Verhoeven, L. (2012). *Leesproblemen en dyslexie in het basisonderwijs. Handreiking voor aankomende leerkrachten*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.
- Gijssel, M., & Berends, R. (2012). Techniek als taalvoertuig. *Didactief*, 28-29.
- Gijssel, M. (2012). Het stimuleren van mondelinge taalvaardigheid op de basisschool: tien aanbevelingen voor effectief onderwijs. *Beter Begeleiden Digitaal, digitale nieuwsbrief van de LBBO*.
- Druenen, M. van, Gijssel, M. (2012). Opbrengstgericht werken aan mondelinge taalvaardigheid. *Taal Lezen Primair*, 1, 22-23.

Mevrouw M.D.G. Hooglander

Mevrouw Hooglander is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van logopedie. Mevrouw Hooglander is werkzaam als logopedist (vakgroepvoorzitter) bij Stichting Zuidwester. Daarnaast werkt zij als gastdocent bij MMZ Albeda en MMZ Zadkine en is zij lid van de werkveldcommissie, beoordelaar afrondende portfoliogesprekken, gastdocent en stagebegeleider bij hbo-bacheloropleiding Logopedie, Hogeschool Rotterdam. Mevrouw Hooglander is lid van de Werkveldcommissie bij NCOI. Voor deze visitatie heeft mevrouw Hooglander onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1992 – 1996 Logopedie - Fontys Hogeschool te Eindhoven

Werkervaring:

2011 – heden Gastdocent - MMZ Albeda Rotterdam en Spijkenisse

2011 – heden Lid werkveldcommissie, beoordelaar afrondende portfoliogesprekken, gastdocent, stagebegeleider - Hogeschool Rotterdam

2011 – heden Lid Raad van Advies - NCOI

2010 – heden Gastdocent - MMZ Zadkine te Middelharnis

1997 – heden Logopedist (vakgroepvoorzitter) - St. Zuidwester

1996 – 1997 Logopedist - Logopediepraktijk W. Frudiger te Rotterdam

Overig:

2011 – heden Teammanager hockeyteam - ME6 Tempo '34

2008 – heden Lid Medezeggenschapsraad - Paus Joannesschool te Rotterdam

2012 Cursus: Passend Onderwijs via het NKO

Mevrouw drs. M.A. Keulen

Mevrouw Keulen is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van logopedie. Zij werkt als logopedist bij het VU medisch centrum in Amsterdam. Mevrouw Keulen heeft afstudeeronderzoeken begeleid van studenten (master) Logopediewetenschappen (2013-2014); een student neuropsychologie van de Vrije Universiteit Amsterdam (2010-2011) en studenten van de bacheloropleiding Logopedie van Christelijke Hogeschool Windesheim Zwolle bij hun minor Werkveld als opdracht (2006-2009). Hierbij zijn voorlichtingsondersteunende kaarten voor patiënten met communicatie- en geheugenproblemen ontwikkeld (uitgave SAN 2011). Zij heeft diverse presentaties gegeven over afasie en logopedie bij dementie aan logopedisten en artsen. Zij geeft meerdere keren per jaar scholing aan co-assistenten geneeskunde van het VUmc over neurologische taal-, spraak- en slikstoornissen.

Voor deze visitatie heeft mevrouw Keulen onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1991-1994 WO Spraak- en Taalpathologie KUN

1987-1991 HBO logopedie/akoepedie HVA

1981-1987 HAVO

Werkervaring:

2000 - heden	Logopedist VU medisch centrum te Amsterdam
1997 - 2000	Logopedist Ziekenhuis Gooi-Noord te Blaricum
1995 - 1996	Logopedist Zorgcentrum de Lichtenberg te Amersfoort
1992 - 1998	Logopedist Verpleeghuis St. Elisabeth te Lage Vuursche

Publicaties:

- Keulen en C. te Winkel. 'Ik ben bij uh ... en dergelijke'. Logopedische interventie bij dementie. De logopene variant van Primair Progressieve Afasie (2014). Status Afasie Therapie. Nieuwe gevalbeschrijvingen uit de klinische praktijk, 263-280.
- M.A. Keulen en C.C.H. Raat – Van den Bergh (2012). Voorlichtingsondersteunende kaarten voor patiënten met communicatie- en geheugenproblemen. Tijdschrift Logopedie en Foniatrie, april 2012. Voor dit artikel ontvingen wij een subsidie van het Damsté-Terpstra Fonds.
- M.A. Keulen, M.H. Uijterwaal, M.A.H. Engels, T. Koene, Ph. Scheltens en Y.A.L. Pijnenburg (2010). Taaldiagnostiek bij patiënten met semantische dementie en progressieve niet-vloeiende afasie. *Tijdschrift Stem-, Spraak- en Taalpathologie*, 16, 239-254.

Overig:

2004-2006 Bestuurslid Nederlandse Vereniging van Afasie Therapeuten (NVAT).
Geïnterviewd over de rol van innovator in de logopedie, voor het boek *Dialogo*. Een theoretisch en praktisch perspectief op de beroepsrollen van de logopedist (2008).

Mevrouw S.E. Bijkerk

Mevrouw Bijkerk is ingezet als studentlid. Zij volgt de hbo-bacheloropleiding Logopedie aan Hanzehogeschool Groningen, waar zij deelneemt aan het blokoverleg (overleg student/docent waarin kan worden aangegeven wat verbeterd moet worden in het onderwijs). Mevrouw Bijkerk is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Bijkerk aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2011 – heden	Logopedie - Hanzehogeschool Groningen
2005 – 2010	Havo - Stad en Esch, Diever

Werkervaring:

2011 – 2014	Baliemedewerkster - Museums Vledder
2007 – 2010	Diverse bijbanen

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong

Mevrouw De Jong is ingezet als NQA-auditor. Zij is sinds 2005 werkzaam als auditor en adviseur bij NQA. Zij is ervaren in het uitvoeren van visitatie- en adviestrajecten in het hoger onderwijs. Daarnaast is zij betrokken bij interne projecten van NQA, zoals de standaardisering van interne bedrijfsprocessen, de bijbehorende logistieke processen en digitalisering. Mevrouw De Jong adviseert daarnaast bij het opstellen en implementeren van een integraal kwaliteitszorgsysteem. En heeft een auditsysteem voor een scholingsfonds ingericht.

Ook is zij verantwoordelijk voor de panelsamenstelling voor visitaties. Sinds 2010 is accountmanagement onderdeel van haar takenpakket.

Vanuit haar opleiding en ervaring heeft mevrouw De Jong kennis van organisatorische, didactische en onderwijskundige processen. Mevrouw De Jong heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining Hoger Onderwijs. Sinds 2010 is zij, na deelname aan de NVAO-training, gecertificeerd secretaris.

Opleiding

2012 – 2013 Post-hbo leergang Bedrijfskunde verkort bij Avans+
2000 – 2004 Educatie- en Kennismanagement in de Groene Sector aan de Stoas Hogeschool te Den Bosch

Werkervaring

2005 – heden Netherlands Quality Agency, auditor/adviseur
2004 – 2005 Essent, dossieranalist, afdeling debiteuren en incasso
Sogeti Nederland B.V., administratief medewerker, afdeling offerteafhandeling.
2003 – 2004 Afstudeerstages:
Onderzoek naar de adviesbehoefte van stagebieders binnen de bloemenbranche.
Uitkomsten in een onderzoeksrapport gepresenteerd aan Aequor
Nieuwe structuur aangebracht in avondopleiding voor Dutch Flower Arranger en de daarbijbehorende docenten- en studentenhandleidingen geschreven
2000 – 2004 Diverse stages in het Middelbaar Beroepsonderwijs als docent en lesstofontwikkelaar

Bijlage 5: Bezoekprogramma

3 juni 2014

Tijdstip	Thema	Deelnemers
12.30-13.30	Ontvangst, lunch en voorbereiding	Panel NQA: <ul style="list-style-type: none"> Mw. ing. I.J.M. de Jong: NQA, (secretaris) Mw. C. Hoffschildt. Dipl. Log. (voorzitter) Mw. M.D.G. Hooglander Mw. drs. M.A. Keulen Mw. dr. M.A.R. Gijssel Mw. S.E. Bijkerk (student)
13.30-14.00	Presentatie van maximaal 20 minuten door opleiding waarin zij zich positioneert ten aanzien van gemaakte keuzes, stand van zaken en openstaande wensen & voornemens. Het panel kan toelichtende vragen stellen.	Panel: <ul style="list-style-type: none"> Dhr. drs. Menno Pistorius, Directeur IPS Mw. drs. Tanja Komen, Adjunct-directeur IPS Mw. Lianne Remijn MSc, Hoofd opleiding Logopedie Mw. Irma Evers, Lid MT opleiding Logopedie Mw. Jeanine Coopmans, Lid MT opleiding Logopedie
14.00-14.30	Rondleiding en gesprek: Mw. Ina Benning (gesprek 3 juni 2014, 14.00-14.30 uur): Externe deskundige	<ul style="list-style-type: none"> Mw. Uta Jaeger- Begheijn MA
14.30-15.15	Open spreekuur ¹	C3.11
14.00-18.00	Vorbereiding en materiaalbestudering	Panel NQA

4 juni 2014

Tijdstip	Thema	Deelnemers	Namen
08.30-09.15	Inhoud, gehele opleiding	Studenten propedeuse en hoofdfase	<p><i>Studenten jaar 1</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Roos vd Broek: Nederlandse variant Tamar Hufschmidt: Duitse variant <p><i>Studenten jaar 2</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Wieke Pilzecker (volgt 1^e en 2^e jaar samen) Maike Dehmer Maren van Bebber Emma vd Manacker (<i>volgt tevens Honoursprogramma</i>) <p><i>Studenten jaar 3</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tessa Spangenberg (3^e jaars)

¹ Er hebben zich geen studenten of docenten op het open spreekuur gemeld.

09.30-10.15	Inhoud, gehele opleiding	Docenten: spreiding naar studiejaar, vakgebieden en speciale taken zoals SLB en lectoraat	<ul style="list-style-type: none"> • Mw. Marion Slabbers: (Master of Human and Organizational Behavior): Coördinator SLB • Mw. dr. Antje Orgassa: Internationalisering/Lectoraat/Onderzoek • Mw. drs. Sanne Diepeveen Praktijk Coaching Logopedie • Dhr. Ruud Gerards: Eigen Therapeutische Vaardigheden • Mw. Dorothee Dahl: Ondernemen • Mw. Uta Jaeger Begheijn MA, Euregio, • Mw. Ulli Hild, MSc. Onderwijseenheid Coördinator/onderzoek • Mw. Lena Schnock: Onderwijseenheidcoördinator • Minoren: Mw. drs. Puck Goossens
10.30-11.00	Inhoud, programma & toetsing	Alumni en afstudeerders	<p><i>Alumni (Integrale toets 3)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Roos van der Hoek: afgestudeerd in januari 2014: IT3 • Myrthe Kools, afgestudeerd in juli 2013: IT3 • Mareen Brösterhaus (scriptie; Duitssprekend) • Tanja Heinen <p><i>Studenten afstudeerfase (scriptie)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Koen Liefink (4^e jaars) • Maaïke Thissen (4^e jaars)
11.15-12.00	Inhoud, toetsing & afstuderen	Examinatoren: spreiding naar toetsing en specifiek afstuderen	<ul style="list-style-type: none"> • Mw. Dorothee Dahl Stage (Duitse); Integrale toets 3 • Mw. Pamela Kreeuseler Stage (Nederlandse): Integrale toets 3 • Dhr. drs. Joost de Beer Praktijk Gericht Onderzoek (afstuderen Nederlands) • Mw. dr. Antje Orgassa: Praktijk gericht onderzoek (afstuderen Duits)
12.00-13.00	Overleg + lunch	Panel	

13.00-13.30	Inhoud & aan inhoud gerelateerde processen; aansturing	Opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • Dhr. drs. Menno Pistorius, Directeur IPS • Mw. drs. Tanja Komen, Adjunct-directeur IPS • Mw. Lianne Remijn MSc, Hoofd opleiding Logopedie • Mw. Irma Evers, Lid MT opleiding Logopedie • Mw. Jeanine Coopmans, Lid MT opleiding Logopedie
13.45-14.30	Inhoud & aan inhoud gerelateerde processen; borging	Curriculumcommissie (MT), opleidingscommissie, examencommissie, toetscommissie, werkveldcommissie	<ul style="list-style-type: none"> • Dhr. Harry Goos; MNR (Master Neurorevalidatie): Voorzitter Toetscommissie • Mw. drs. Puck Goossens: Lid opleidingscommissie • Dhr. dr. Bert de Swart: Lector Neurorevalidatie • Mw. Ine van den Heuvel Voorzitter Examencommissie: • Mw. drs. Uta Jaeger- Begheijn MA: Kwaliteitszorgcoördinator • Mw. Ina Benning (gesprek 3 juni 2014, 14.00-14.30 uur): Externe deskundige • Mw. Servanne Nooijens: Beroepenveld commissie (BVC) • Mw. Irma Evers: Lid MT opleiding Logopedie; coördinator inhoud
14.45-15.30	Eventuele extra gesprekken		
15.30-16.30	Beoordelingsoverleg panel	Panel	
16.30-17.00	Laatste gesprek opleidingsmanagement en terugkoppeling bevindingen	Opleidingsmanagement , mogelijk aangevuld met enkele kerndocenten	<ul style="list-style-type: none"> • Dhr. drs. Menno Pistorius, Directeur IPS • Mw. drs. Tanja Komen, Adjunct-directeur IPS • Mw. Lianne Remijn MSc, Hoofd opleiding Logopedie • Mw. Irma Evers, Lid MT opleiding Logopedie • Mw. Jeanine Coopmans, Lid MT opleiding Logopedie • Mw. Uta Jaeger- Begheijn MA • Dhr. drs. Joost de Beer • Mw. Dorothee Dahl • Mw. Marjan Kindt, BBA

Bijlage 6: Bestudeerde documenten

Verplichte items visitatiedocumenten	Nr. en naam document
Basisdocumenten	<ul style="list-style-type: none"> • Opleidingsprofiel Logopedie 2013- 2014 (Duits en Nederlands) • Kritische Reflectie Logopedie maart 2014 • Kritische Reflectie Euregionalisering/ Bijzonder Kenmerk mei 2014 • IPS Ontwikkelingsplan 2013-2016 'Gezond en Ambitieuus' • Jaarplan IPS 2013- 2014 • Jaarplan Logopedie 2013- 2014
Standaard 1	
<p>Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - Documenten met betrekking tot internationale kwalificatieraamwerken of domeinspecifieke referentiekaders - Onderwerp 1. Beoogde eindkwalificaties - De eindkwalificaties van de opleiding - Het concreet gebruikte nationale kwalificatieraamwerk of domeinspecifieke referentiekader 	<ul style="list-style-type: none"> • Instellingsplan Kennis in Interactie 2012- 2016 • Strategisch Beleidsplan Faculteit GGM 2012- 2016 • IPS Ontwikkelingsplan 2013-2016 'Gezond en Ambitieuus' • Opleidingsstatuut 2013-2014 Domein Health, Instituut Paramedische Studies (voor Onderwijs- en examenregeling 2013-2014 • National Transcript, SRO-L 2011 • Compass (competentieprofiel logopediestudent) (2005) • Beroepsprofiel logopedist (2013) • Majorcompetenties Logopedie (zie opleidingsprofiel 2013-2014) • Opleidingsprofiel Logopedie 2013-2014

Standaard 2

Onderwerp 2. Programma

- Onderwijsbeleidsplan en toetsbeleidsplan
 - Onderzoeksbeleidsplan
 - Een representatieve selectie (spreiding in vakgebieden) uit het studiemateriaal, zoals:
 - Readers en syllabi
 - Moduleboeken en handleidingen of studiewijzers
 - Projectopdrachten
 - Toegang tot de elektronische leeromgeving
 - Verslagen van overleg in relevante commissies en/of organen.
 - Een beknopt curriculumoverzicht, waarin de opbouw van de studie jaren overzichtelijk is weergegeven, inclusief het aantal studiepunten (EC) per onderdeel
 - Beschrijvingen van onderwijseenheden, waarin zijn vermeld: eindkwalificaties, leerdoelen, beknopte inhoud, voorgeschreven literatuur, werkvormen, toetsvormen, studiepunten en docent
 - Literatuurlijst (verplichte en aanbevolen literatuur)
 - Onderwijs- en Examenregeling
- Strategisch onderzoeksbeleid HAN, 2012-2016
 - Onderwijs in Onderzoek en Onderzoek in Onderwijs 2012-2016
 - FGGM Beleidsplan Internationalisering in het Onderwijs 2010- 2016
 - IPS Internationaliseringsplan 2010-2014
 - Handboek internationalisering Logopedie 2012-2013
 - Activiteitenplan Internationalisering Logopedie
 - Opleidingsstatuut 2013-2014 Domein Health, Instituut Paramedische Studies (voor Onderwijs- en examenregeling 2013-2014)
 - Onderwijskundig Fundament Instituut Paramedische Studies, september 2009 versie 4
 - Studiegids Logopedie 2013-2014
 - Opleidingsprofiel Logopedie 2013-2014
 - **Selectie uit studiemateriaal**
 - Literatuurlijst (verplichte en aanbevolen literatuur)
 - Toetsbeleid IPS 2012-2016 (zie onderwerp 6)
 - Handleiding Toetsen Opleiding Logopedie 2013-2014 (zie onderwerp 6)
 - Ondernemen en IPS 2012- 2014
 - Minoren IPS 2013- 2014

<p>Onderwerp 3. Personeel</p> <p>Personeelsbeleid (o.a. functie- en kwalificatieprofielen, documentatie over functioneren en professionaliseren, scholingsplan Een samenvattend overzicht van de docenten met informatie over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naam, functie, omvang aanstelling - opleidingsachtergrond en graad - vakspecifieke kennis - onderwijskundige en didactische kwalificaties - kennis van, ervaring in en relaties met de beroepspraktijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch Personeelsplan 2014-2018 IPS (<i>'we halen al het goede naar boven'</i>) • CV's/ Kwalificatieprofielen (incl. werkveld) 2013-2014
<p>Onderwerp 4. Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie - SLB - Extracurriculair programma IPS 	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten Nieuwsbrief Logopedie (vanaf juni 2012) • Studenteninformatieblatt Logopädie (vanaf juni 2012) • IPS journaal voor medewerkers (vanaf juni 2012) • Nieuwsbrieven werkveld (vanaf juni 2012) • Mededelingen Logopedie • Studieloopbaanbegeleiding Handleiding Propedeuse, Cohort September 2013, Propedeuse 2013-2014 • Studieloopbaanbegeleiding Handleiding Hoofdfase, Cohort September 2011, Hoofdfase 1,2 en 3 2013- 2014 • Praktijkhuisinformatie • Informatie extracurriculair programma IPS Honoursprogramma IPS (2013-2014) Excellentprogramma Ondernemendheid en Leiderschap (2013-2014) • Jaaractiviteitenoverzicht studentenvereniging NOPFY (2013-2014) • Voorlichtingsmateriaal

<p>Onderwerp 5. Kwaliteitszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleidsdocumenten op het gebied van de kwaliteitszorg. - Recente evaluatierapporten (zowel intern als extern, inclusief de meetinstrumenten en de analyses) van aspecten van het onderwijs, zoals verslagen van - Gecommitteerden, evaluaties onder studenten en docenten, module-evaluaties, - Studententevredenheidsonderzoek, uitkomsten en analyses van evaluaties en - Verbeteractiviteiten - Samenvatting en analyse van recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie - Documentatie over student- en docenttevredenheid. - Kwaliteitszorgplan: beleid, overzicht van evaluatie-instrumenten, streefcijfers 	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportage Interne Audit 2012 • Verbeterplan Interne Audit 2012 • Visitatieverslag 2009 NQA • Kwaliteitszorgplan IPS 2012-2016 • Kwaliteitszorgrapportage Logopedie 2011- 2012 • Kwaliteitszorgrapportage Logopedie 2012- 2013
<p>Onderwerp 6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een representatieve selectie (spreiding in vakgebieden en in beoordeling) van toetsopgaven en feitelijk gemaakte tussentijdse en afsluitende toetsen, werkstukken, opdrachten, beroepsproducten et cetera en de beoordeling daarvan. - Documenten, verslagen en reglementen van de examencommissie, de toetscommissie en/of andere relevante commissies, inclusief de samenstelling ervan. - Door het panel geselecteerde afstudeerproducten uit de overzichtslijst (zie 9.1), inclusief beoordelingen en eventueel extra afstudeerproducten van afgestudeerden waarmee het panel spreekt In het geval niet alle eindkwalificaties (standaard 1) in de eindwerkstukken worden beoordeeld, wil het panel van enkele van de studenten ook de producten inzien, waaruit blijkt dat de overige eindkwalificaties zijn bereikt. Dit kunnen bijvoorbeeld portfolio's, stagewerkstukken en -verslagen of andere producten zijn. <p>Documenten waaruit blijkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op welke wijze de kwaliteit van de toetsen en beoordeling worden geborgd - dat de toetsen en beoordeling valide en betrouwbaar zijn - stage- en afstudeerhandleidingen - overzichtslijst met alle afstudeerwerken van de laatste twee jaar (of portfolio's en/of werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid) met behaalde cijfers (ook in hard copy). 	<ul style="list-style-type: none"> • OS-OER IPS 2013-2014 (zie standaard 1) • Handboek Examencommissie IPS 2013- 2014 • Jaarrapportage Examencommissie Health IPS • Toetsbeleid IPS 2012- 2016 • Handleiding Toetsen Opleiding Logopedie 2013-2014 • Studiehandleiding Praktijkgericht Onderzoek 2012-2013 • Studiehandleiding Praktijkgericht Onderzoek 2013-2014 • Lijst met afgestudeerden/ Overzichtslijst afstudeerwerken • Representatieve selectie van toetsen en beoordelingen (zie OWE- mappen) • Verslagen examencommissie (zie overige documenten) • Verslagen extern deskundigen (zie overige documenten) • Verslag toetsing beroepenveldcommissie (zie overige documenten) • Verslag Bachelor Logopedie 2013 (externe toezichhouders) • Rapportage screening toetsen CITO 2013 (inc. reactiebrief)

<p>Overige documenten/ notulen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Notulen Beroepenveldcommissiebijeenkomsten (vanaf juni 2012) • Notulen Toetscommissie IPS • Jaarverslag Toetscommissie IPS <p>Notulen/ actieplannen Managementteam Logopedie 2013 (vanaf juni 2012)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Notulen Opleidingscommissie (vanaf juni 2012) • Jaarverslag Opleidingscommissie (2012-2013) • Notulen Internationalisering IPS (vanaf juni 2012) • Notulen Internationalisering Logopedie (vanaf juni 2012) • Notulen Onderzoek IPS (vanaf juni 2012) • Publicaties docenten • Ondernemen en IPS 2012- 2014 • Activiteiten alumni, projectbureau, logopedie
---	---

Bijlage 7: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studentengroepen van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Selectie opleiding:

447557	434682	474571	475217
449565	434587	475105	477577
458055		478458	473442

Selectie panel:

474315	483989	473457	471256
485672	483723	483539	476886
485471	478268	475665	473584
476465	462878	468134	460165
476583	466067	447471	461738
	459981		465093
459778	449879	447557	
460569	450955	449565	
463875	447149	458055	
461972	452598		

Bijlage 8: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Opleiding voor Logopedie

Instelling: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Visitatie datum: 3 en 4 juni 2014

Ondergetekende: ... *MENNO Pistorius*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ... *directeur inst. paramedische studies*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Pistorius', written over a horizontal line.

Datum:

18/05/2014